

ГОТЕЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК СКЛАДОВА ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ КРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЧЧИНИ)

HOTEL MANAGEMENT AS A COMPONENT OF THE COUNTRY'S HOSPITALITY INDUSTRY (ON THE EXAMPLE OF GERMANY)

УДК 338.48 (430)

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct75-39>**Бойко З.В.**

к.геогр.н., доцент,
доцент кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи,
Університет митної справи та фінансів

Горожанкіна Н.А.

к.геогр.н., доцент,
доцент кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи,
Університет митної справи та фінансів

Іванцов С.В.

к.т.н.,
Університет митної справи та фінансів

Boyko Zoia

University of Customs and Finance

Horozhankina Nataliia

University of Customs and Finance

Ivantsov Serhii

University of Customs and Finance

Постановка проблеми. Ефективний розвиток готельного господарства є стратегічно важливим напрямком розвитку туризму та національної економіки країни, оскільки готельне господарство виступає матеріальною базою туристичної галузі та має важливий економічний та соціальний потенціал для країни. Німеччина є однією з найбільш відвідуваних країн Європи. Всі шістнадцять федеральних земель країни відрізняються населенням, ландшафтами, архітектурою, історією та навіть місцевим діалектом. Як для внутрішніх, так і для міжнародних прибуттів, Німеччина добре сполучена з точки зору туристичних маршрутів. Слід звернути увагу, що питання функціонування та розвитку готельного господарства як складової індустрії гостинності країн світу українськими науковцями не досліджувались. Тому перейдемо до вивчення готельного господарства Німеччини з можливістю подальшої імплементації

Розглянуто дисертаційні дослідження українських науковців, що присвячені питанням розвитку готельного господарства. Детального аналізу готельного господарства країн світу в роботах вітчизняних науковців не виявлено. Розглянуто динаміку кількості ночівель у туристичних закладах Німеччини за період 2018–2022 років. За цей період максимальний показник ночівель припав на 2019 рік і становив 495,6 млн. од. Проведений аналіз кількості ночівель, що були здійснені внутрішніми та іноземними туристами за період 2018–2022 років в туристичних помешканнях країни. Проведений аналіз готелів Німеччини за зірковою категорією. Найбільш представленою зірковою категорією серед німецьких готелів є три зірки, друге місце посіли чотиризіркові готелі. Проведений просторовий аналіз номерного фонду по федеральним землям Німеччини. Лідером за кількістю номерів у готелях є регіон Баварія (39%).

Ключові слова: індустрія гостинності, готельне господарство, зіркова категорія готелів, номерний фонд, Німеччина.

Dissertation studies of Ukrainian scientists devoted to the development of the hotel industry are considered. Ukrainian researchers pay considerable attention to the issues of the development of the country's hotel industry, its management, improvement of the quality of hotel services, spatial optimization of establishments, etc. A detailed analysis of the hotel industry of the countries of the world has not been found in the works of domestic scientists. The dynamics of the number of overnight stays in tourist facilities in Germany for the period 2018–2022 were considered. It was established that during this period the maximum rate of overnight stays fell on 2019 and amounted to 495.6 million units. A significant decrease in the number of overnight stays (about 40%) occurred in 2020 and 2021, which is due to restrictions during the COVID-19 pandemic, when there was a ban on accommodation for tourists from November 2020 to December 31, 2021, and for business travelers were allowed to live only if their stay was "absolutely necessary". In 2022, about 450.8 million overnight stays of tourists were recorded in tourist facilities in Germany. This indicator is only 9% less than in 2019, which indicates the active travel of tourists and the restoration of the functioning of accommodation facilities. An analysis of the number of overnight stays made by domestic and foreign tourists for the period 2018–2022 in the country's tourist accommodations was carried out. It was established that the number of nights spent by domestic tourists is higher. An analysis of hotels in Germany by star category was carried out. It was established that the most represented star category among German hotels is three stars, the second place was occupied by four-star hotels. Spatial analysis of the number fund by federal states of Germany was carried out. The leader in the number of hotel rooms is the region of Bavaria (39%), the last position is occupied by the region of Baden-Württemberg (0.1%). The leading cities in terms of number of hotels are highlighted: Berlin, Hamburg, Munich and Frankfurt. These megacities control one third of the total room stock of the country's hotel market.

Key words: hospitality industry, hotel industry, star category of hotels, room stock, Germany.

отриманих результатів у вітчизняне готельне господарство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Головними методологічними працями можна вважати роботи авторів: М.Г. Бойко, М.В. Босовської, В.Ф. Данильчук, Н.Н. Коцан, М.П. Мальської, Н.В. Чорненко, О.О. Любіцевої, І.В. Поплавської, О.В. Шикіної, І.М. Школи та інших.

З метою вивчення питань готельного господарства в дослідженнях українських науковців нами проаналізовано джерела, що представлені у вільному доступі на сайті Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського [9] (табл. 1).

Зазначимо, що нами проаналізовано лише шість наявних у вільному доступі дисертаційних дослідження науковців з галузі знань економічних (4 роботи), історичних (1) та географічних (1) наук.

Питання готельного господарства України почало розглядатись з 1998 року в роботах

Таблиця 1

Наукові праці, що присвячені дослідженню питань готельного господарства

№ п/п	Рік	Автор	Тема	Актуальні напрацювання, стисла характеристика
1	1998	Мельник О.П.	Удосконалення управління готельним господарством	Проаналізовано сучасну систему управління готельним господарством на макро- та мікрорівнях. Визначено роль готельного господарства в системі розширеного відтворення та його значення для економіки України, тощо [8].
2	2003	Бойко М.Г.	Формування стратегії розвитку підприємств готельного господарства	Розглянуто сутність та значення процесу формування стратегії розвитку підприємств готельного господарства, проаналізовано питання впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища та доповнено методичку комплексного аналізу ефектів вибірки, тощо [5].
3	2008	Семіколенова С.В.	Статистичне оцінювання стану та розвитку готельного господарства	Розглянуто теоретичні, методологічні та практичні питання комплексного статистичного оцінювання стану та розвитку готельного господарства та виявлено необхідність дослідження специфіки функціонування вибіркової сукупності, тощо [13].
4	2009	Опанашук Ю.Я.	Формування системи послуг у готельному господарстві України	Досліджено теоретико-методологічні та науково-практичні засади формування системи готельних послуг та організаційно-економічного забезпечення якості та ефективності готельних послуг. Охарактеризовано сутність та особливості індустрії гостинності, визначено її місце та роль у структурі готельного бізнесу [10].
5	2010	Ремеслова О.Л.	Стратегічне управління підприємством готельного господарства	Запропоновано комплексний підхід до категоризації підприємств готельного господарства. Розроблено схему концептуальних підходів до стратегічного управління підприємствами готельного господарства, визначено та згруповано найбільш впливові фактори [12].

Джерело: створено автором на основі [5; 8; 10; 12; 13]

науковців, що можна пояснити розвитком готельної індустрії країни та її переходом на міжнародний рівень.

Можемо стверджувати, що українські дослідники приділяють значну увагу саме питанням розвитку готельного господарства країни, його управління, удосконаленню якості готельних послуг, просторовій оптимізації закладів, тощо.

Формулювання цілей статті. Метою даної роботи є дослідження функціонування та розвитку готельного господарства як складової індустрії гостинності (на прикладі Німеччини).

Виклад основного матеріалу дослідження. Індустрія гостинності – глобальна індустрія з постійним розвитком, що представлена в кожній країні світу. Як і багато інших галузей, вона підтримує економіку під час спадів і процвітає в позакризові часи. Інвестиції в майбутні тенденції виведуть галузь на наступне десятиліття прибутковості – за умови, що менеджери та власники будуть зосереджені на потребах і бажаннях своїх клієнтів [6; 7].

Згідно з Німецькою асоціацією готелів і ресторанів (DEHOGA), готельне господарство країни поділяється на різні види бізнесу. Найпоширенішим типом з них є класичний готель, який пропонує стійку реєстрації, послуги, щоденне прибирання номерів і принаймні один ресторан для гостей готелю та перехожих. Додаткова диференціація

відбувається між такими видами розміщення: пансіонати, хостели, будинки відпочинку, кемпінги [11].

Німецький ринок житла вже давно відрізняється різноманітністю: від бюджетних до висококласних готелів. Протягом останніх років зростання доходів у німецькій індустрії розміщення демонструвало постійне зростання, за винятком карантину через пандемію коронавірусу (COVID-19) у 2020 і 2021 роках.

Станом на кінець 2022 року у Німеччині налічувалось близько 48400 відкритих і діючих закладів розміщення, приблизно 450,8 млн. ночей, зафіксованих у 2022 році. Частка ночівель гостей з-за кордону найбільша саме в готельних закладах розміщення, тому великі міста виграють від такого розвитку.

У 2021 році в Берліні ночували приблизно чотири мільйони іноземних гостей. Загалом того року заклади розміщення німецької столиці нарахували близько 14 млн. ночівель. З приблизно 173,25 млн. ночівель у готелях у 2022 році це наразі найбільш використовуваний тип розміщення в Німеччині [14].

Найпоширенішими на готельному ринку Німеччини були готелі від 30 до 99 місць. Як і багато інших галузей, хоча німецьке розміщення все ще оговтується від пандемічних обмежень на подорожі, воно також бореться з іншими поточними проблемами, такими як зростання цін на енергоносії та інфляція [1].

Для проведення статистичного аналізу складових готельного господарства країни нами використані офіційні статистичні дані країни [1–4], які є у вільному доступі мережі Інтернет.

Розглянемо динаміку кількості ночівель у туристичних закладах Німеччини за період 2018–2022 років (рис. 1). Зазначимо, що за цей період максимальний показник ночівель припав на 2019 рік і становив 495,6 млн. од.

Значне зменшення кількості ночівель (близько 40%) припало на 2020 та 2021 рік, що пов'язано із обмеженнями під час пандемії COVID-19, коли була заборона на розміщення для туристів з листопада 2020 року по 31 грудня 2021 року, а бізнес-мандрівникам дозволено було жити лише в тому випадку, якщо їхнє перебування є «абсолютно необхідним».

У 2022 році в туристичних закладах Німеччини було зафіксовано близько 450,8 млн. ночівель туристів. Цей показник лише на 9% менший від 2019 року, що говорить про активні подорожі туристів та відновлення функціонування закладів розміщення.

При аналізі кількості ночівель, що були здійснені внутрішніми та іноземними туристами за період 2018–2022 років в туристичних

помешканнях країни, можемо зазначити, що кількість ночей, проведених внутрішніми туристами, є вищою (рис. 2).

Так, наприклад, у 2018 році місцеве населення здійснило у 4,45 рази більше ночівель, ніж іноземні туристи, у 2020 році – у 4,50 рази, у 2021 році – у 8,44 рази, у 2022 році – у 5,62 рази. Такі цифри вказують на те, що внутрішній туризм в країні є дуже розвиненим.

Перейдемо до розгляду готелів Німеччини за зірковою категорією (рис. 3). Зазначимо, що загальна кількість класифікованих за зірковістю готелів становила 6880 одиниць.

Найбільш представленою зірковою категорією серед німецьких готелів є три зірки, з 3993 закладами (58,04% від загальної кількості) станом на січень 2023 року. Друге місце посіли чотиризіркові готелі з 2442 закладами (35,50%). Кількість інших категорій готелів за зірковістю була набагато меншою (2 зірки – 259 од. – 3,76%, 5 зірок – 117 од. – 1,7%, 1 зірка – 69 од. – 1,00%).

Розподіл номерного фонду по федеральним землям Німеччини наведений на рис. 4. Зазначимо, що нами враховано і не категорійні заклади розміщення.

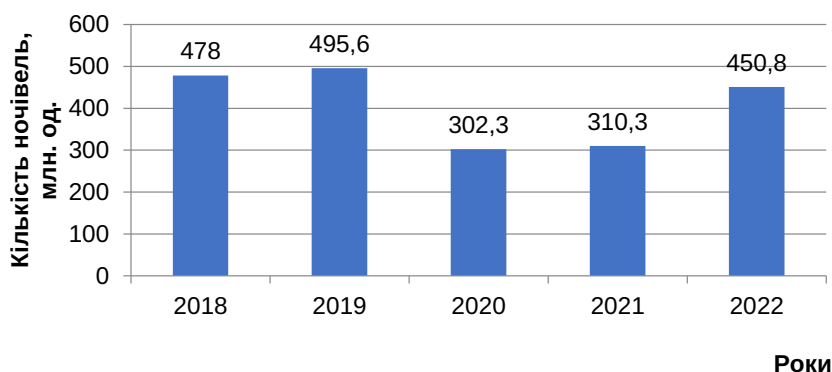

Рис. 1. Кількість ночівель у туристичних помешканнях Німеччини за період 2018–2022 років, млн. од.

Джерело: створено автором на основі [4]

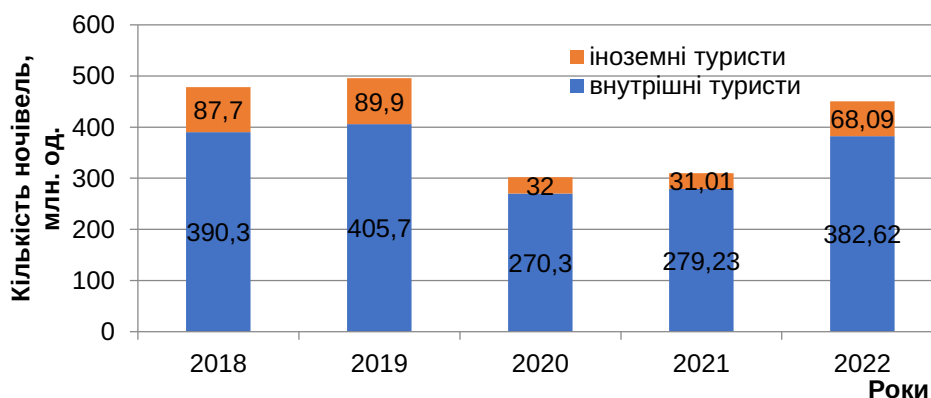

Рис. 2. Кількість ночівель, проведених внутрішніми та міжнародними туристами у туристичних помешканнях у Німеччині за період 2018–2022 років, млн. од.

Джерело: створено автором на основі [4]

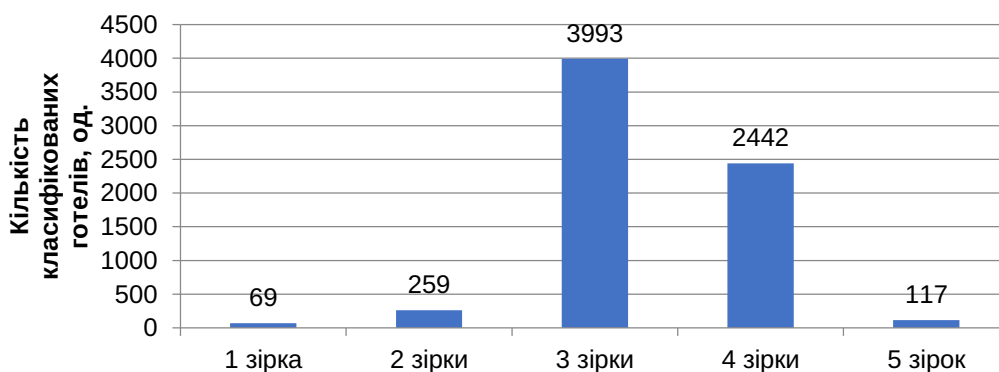

Рис. 3. Розподіл готелів Німеччини за зірковістю

Джерело: створено автором на основі [2]

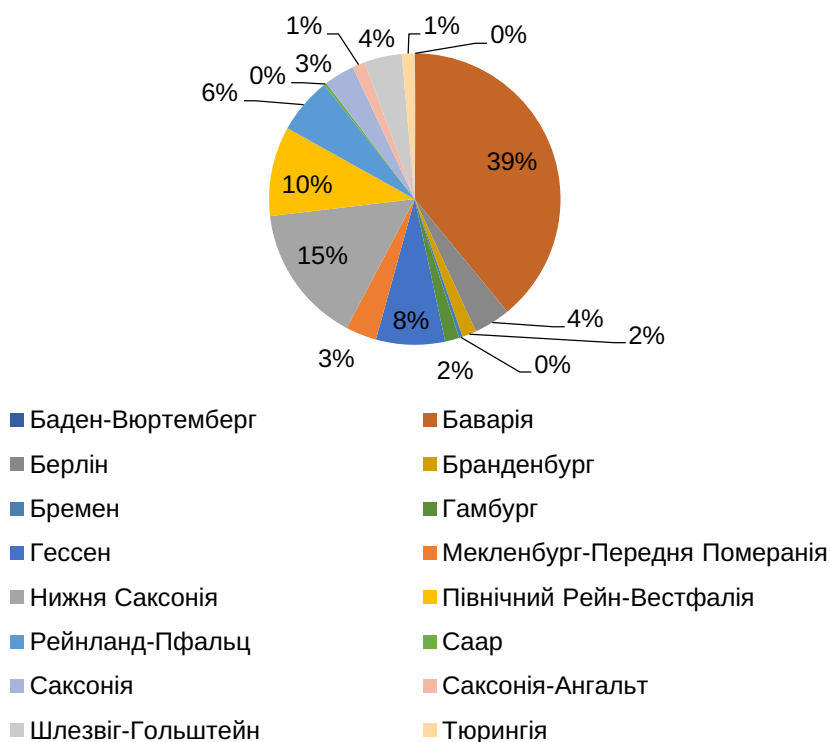

Рис. 4. Розподіл номерного фонду Німеччини за федеральним землями

Джерело: створено автором на основі [2]

Лідером за кількістю номерів у готелях є регіон Баварія (39%), останню позицію займає регіон Баден-Вюртемберг (0,1%).

Такий стан номерного фонду пов'язаний із тим, що у Баварії знаходиться велика кількість художніх, природних та архітектурних пам'яток. Крім цього це регіон, який може надати молоді велику кількість розважальних закладів.

Усі готельні заклади Німеччини поділяються на декілька основних видів (рис. 5). Можемо зазначити, що на території країни функціонують 18 типів закладів розміщення. Переважна їх частина припадає на готелі, апартаменти, гостьові будинки та будинки для відпустки.

Серед міст-лідерів за кількістю готелів можемо виділити Берлін, Гамбург, Мюнхен та Франкфурт, що пов'язано з їх культурними, фінансовими, економічними, суспільними та туристичними функціями.

Маючи 586 готелів у всіх сегментах із 115 612 номерами, ці мегаполіси контролюють одну третину загального номерного фонду готельного ринку Німеччини (таблиця 2). Лідером за кількістю готелів всіх категорій та номерного фонду є Берлін.

Серед інших міст Німеччини можемо виділити Штутгарт, Дюссельдорф, Кельн, Дрезден, Лейпциг, Ганновер (рис. 6).

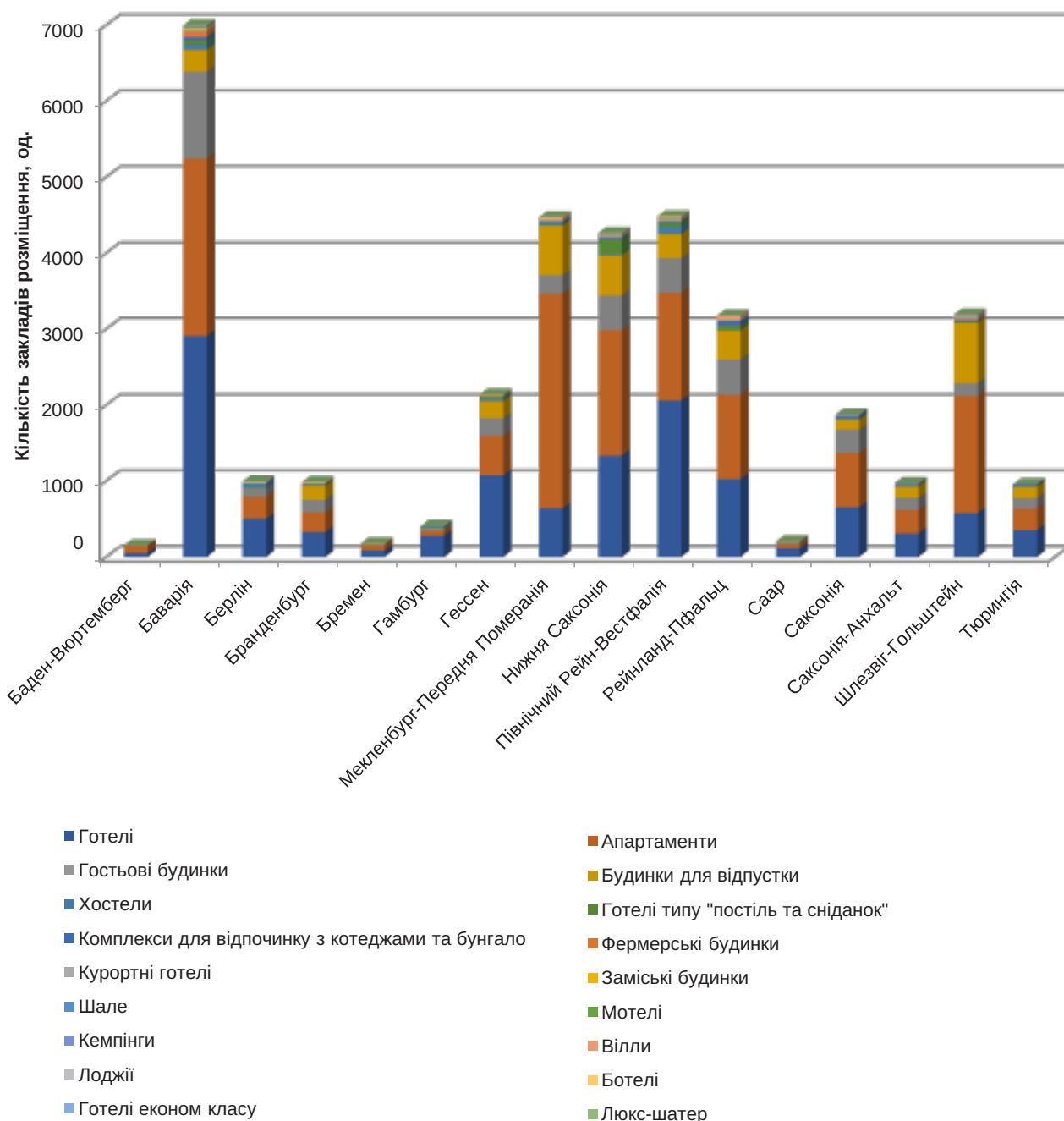

Рис. 5. Розподіл закладів розміщення Німеччини за типами

Джерело: створено автором на основі [2]

Таблиця 2

Міста-лідери за кількістю готелів, розподіл за категоріями

Категорії	Берлін		Гамбург		Мюнхен		Франкфурт	
	Готелі, од.	Номери, тис. од.	Готелі, од.	Номери, тис. од.	Готелі, од.	Номери, тис. од.	Готелі, од.	Номери, тис. од.
1* та 2*	60	11,836	37	7,328	34	6,233	33	6,634
3*	77	14,818	60	9,211	47	7,465	43	8,481
4*	54	11,948	32	4,833	31	7,116	37	7,515
5*	14	4,094	9	1,878	9	2,962	9	3,260
Всього	205	42,696	138	23,250	121	23,776	122	25,890

Джерело: створено автором на основі [3]

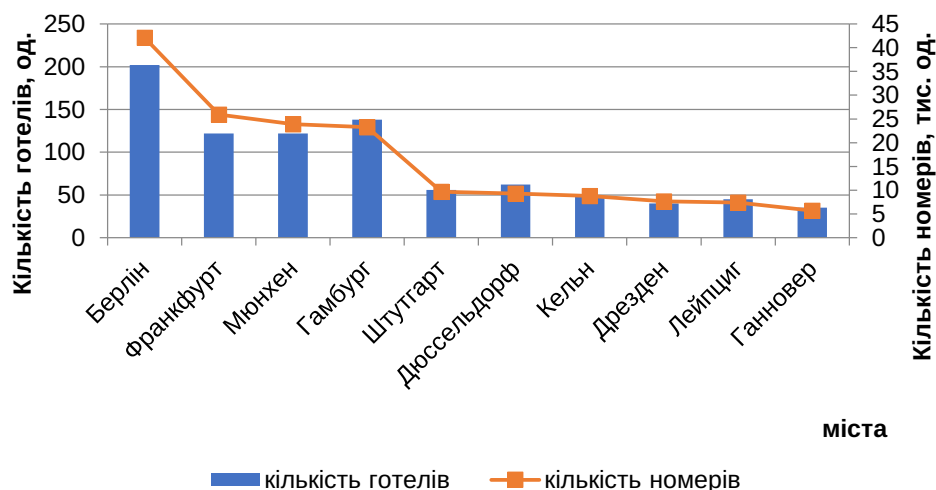

Рис. 6. ТОП-10 міст Німеччини за кількістю готелів та номерним фондом станом на 2022 рік

Джерело: створено автором на основі [3]

Таким чином, можемо зазначити, що десять перерахованих вище міст Німеччини зосереджують в собі майже 80% готельного ринку країни.

Висновки. Розглянуто дисертаційні дослідження українських науковців, що присвячені питанням розвитку готельного господарства. Встановлено, що складові елементи готельного господарства України почали розглядатись з 1998 року в роботах науковців, що можна пояснити розвитком готельної індустрії країни та її переходом на міжнародний рівень. Українські дослідники приділяють значну увагу саме питанням розвитку готельного господарства країни, його управлінню, удосконаленню якості готельних послуг, просторовій оптимізації закладів, тощо. Детального аналізу готельного господарства країн світу в роботах вітчизняних науковців не виявлено.

Встановлено, що німецький ринок житла вже давно відрізняється різноманітністю: від бюджетних до висококласних готелів. Протягом останніх років зростання доходів у німецькій індустрії розміщення демонструвало постійне зростання, за винятком карантину через пандемію коронавірусу (COVID-19) у 2020 і 2021 роках.

Розглянуто динаміку кількості ночівель у туристичних закладах Німеччини за період 2018–2022 років. Встановлено, що за цей період максимальний показник ночівель припав на 2019 рік і становив 495,6 млн. од. Значне зменшення кількості ночівель (близько 40%) припало на 2020 та 2021 рік, що пов'язано із обмеженнями під час пандемії COVID-19, коли була заборона на розміщення для туристів з листопада 2020 року по 31 грудня 2021 року, а бізнес-мандрівникам дозволено було жити лише в тому випадку, якщо їхнє перебування є «абсолютно необхідним».

У 2022 році в туристичних закладах Німеччини було зафіксовано близько 450,8 млн. ночівель

туристів. Цей показник лише на 9% менший від 2019 року, що говорить про активні подорожі туристів та відновлення функціонування закладів розміщення.

Проведений аналіз кількості ночівель, що були здійснені внутрішніми та іноземними туристами за період 2018–2022 років в туристичних помешканнях країни. Встановлено, що кількість ночей, проведених внутрішніми туристами, є вищою.

Проведений аналіз готелів Німеччини за зірковою категорією. Встановлено, що найбільш представленою зірковою категорією серед німецьких готелів є три зірки, друге місце посіли чотиризіркові готелі.

Проведений просторовий аналіз номерного фонду по федеральним землям Німеччини. Лідером за кількістю номерів у готелях є регіон Баварія (39%), останню позицію займає регіон Баден-Вюртемберг (0,1%).

Виділено міста-лідери за кількістю готелів: Берлін, Гамбург, Мюнхен та Франкфурт. Маючи 586 готелів у всіх сегментах із 115 612 номерами, ці мегаполіси контролюють одну третину загального номерного фонду готельного ринку Німеччини. Лідером за кількістю готелів всіх категорій та номерного фонду є Берлін.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Accommodation industry in Germany – statistics & facts. URL: <https://www.statista.com/topics/3374/accommodation-industry-in-germany/#topicOverview>
2. Distribution of hotels in Germany as of January 2023, by number of stars. URL: <https://www.statista.com/statistics/558046/hotels-by-stars-germany>
3. Germany Hotels & Chains 2022. URL: <https://www.hospitalitynet.org/file/152009052.pdf>
4. Number of overnight stays at travel accommodation in Germany from 1992 to 2022 (in millions). URL:

<https://www.statista.com/statistics/560792/overnight-stays-german-accommodation/>

5. Бойко М.Г. Формування стратегії розвитку підприємств готельного господарства: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2003. 20 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/aref/20081124055686>

6. Довгаль Г., Данько Н. Міжнародні готельні мережі: світовий досвід для України. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/96102051.pdf>

7. Круль Г.Я. Основи готельної справи: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 368 с.

8. Мельник О.П. Удосконалення управління готельним господарством : Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.02. Київ. держ. торг.-екон. ун-т. Київ, 1998. 20 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/aref/20081124051828>

9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

10. Опанашук Ю.Я. Формування системи послуг у готельному господарстві України: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04. Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Д., 2009. 21 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/aref/20100324002881>

11. Посохов І.С., Артем'єв Е.В. Розвиток індустрії туризму Німеччини : досвід для України. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2013. № 1086. Вип. 2. С. 175–179. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv_2013_1086_2_36

12. Ремеслова О.Л. Стратегічне управління підприємством готельного господарства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Донецьк, 2010. 20 с.

13. Семіколенова С.В. Статистичне оцінювання стану та розвитку готельного господарства: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.10. Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана». Київ, 2008. 20 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/aref/20081124047490>

14. Шикіна О.В. Тенденції розвитку готельної індустрії Німеччини. *Сучасний стан та перспективи розвитку туризму* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2–4 травня 2018 р.). Чернівці : ПБКФ «Технодрук», 2018. С. 87–89.

REFERENCES:

1. Accommodation industry in Germany - statistics & facts. Available at: <https://www.statista.com/topics/3374/accommodation-industry-in-germany/#topicOverview>

2. Distribution of hotels in Germany as of January 2023, by number of stars. Available at: <https://www.statista.com/statistics/558046/hotels-by-stars-germany>

3. Germany Hotels & Chains 2022. Available at: <https://www.hospitalitynet.org/file/152009052.pdf>

4. Number of overnight stays at travel accommodation in Germany from 1992 to 2022 (in millions). Available at: <https://www.statista.com/statistics/560792/overnight-stays-german-accommodation/>

5. Boiko M.H. (2003) *Formuvannia stratehii rozvytku pidpriemstv hotelnoho hospodarstva* [Formation of a strategy for the development of hotel enterprises]: avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.06.01. Kyiv. (in Ukrainian).

6. Dovhal H., Danko N. (2019) *Mizhnarodni hotelni merezhi: svitovi dosvid dlia Ukrainy* [International hotel chains: world experience for Ukraine]. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/96102051.pdf> (in Ukrainian)

7. Krul H.Ia. (2011) *Osnovy hotelnoi spravy: navch. posib* [Basics of the hotel business: tutorial]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. (in Ukrainian)

8. Melnyk O.P. (1998) *Udoskonalennia upravlinnia hotelnym hospodarstvom* [Improvement of hotel management]: avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.06.02. Kyiv. derzh. torh.-ekon. un-t. Kyiv. (in Ukrainian). Available at: <http://irbis-nbuv.gov.ua/aref/20081124051828>

9. Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V.I. Vernadskoho [Vernadsky National Library of Ukraine]. Available at: <http://www.nbuv.gov.ua/>

10. Opanashchuk Yu.Ia. (2009) *Formuvannia systemy posluh u hotelnomu hospodarstvi Ukrainy* [Formation of the service system in the hotel industry of Ukraine]: avtoref. dys... kand. ekon. nauk : 08.00.04. Lviv. (in Ukrainian).

11. Posokhov I.S., Artemiev E.V. (2013) *Rozvytok industrii turyzmu Nimechchyny: dosvid dlia Ukrainy* [Development of the German tourism industry: experience for Ukraine]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Serii : Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm. – Bulletin of Kharkiv National University named after V. N. Karazin. Series: International relations. Economy. Local studies. Tourism*. No. 1086, Issue 2. P. 175-179. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv_2013_1086_2_36 (in Ukrainian).

12. Remeslova O.L. (2010) *Stratehichne upravlinnia pidpriemstvom hotelnoho hospodarstva* [Strategic management of a hotel business enterprise] : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04. Donetsk. (in Ukrainian)

13. Siemikolenova S.V. (2008) *Statystychno otsiniuvannia stanu ta rozvytku hotelnoho hospodarstva* [Statistical assessment of the state and development of the hotel industry]: avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.00.10. Kyiv. Available at: <http://irbis-nbuv.gov.ua/aref/20081124047490> (in Ukrainian)

14. Shykina O.V. (2018) *Tendentsii rozvytku hotelnoi industrii Nimechchyny* [Trends in the development of the hotel industry in Germany]. *Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku turyzmu* : materialy Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii (May 2–4, 2018). Chernivtsi: PVKF «Tekhnodruk». (in Ukrainian)